

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

1

Том 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зільберт Валентина Сергіївна ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ДО ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ: ПРИНЦИПИ ТА ДОСВІД	66
Костюк Михайло Анатолійович ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ СУДІВ ДЕРЖАВНОЮ КАЗНАЧЕЙСЬКОЮ СЛУЖБЮ УКРАЇНИ	68
Малюта Владислав Васильович ЩОДО НАЛЕЖНОГО СУБ'ЄКТА РОЗГЛЯДУ СКАРГИ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ВЛАСНИХ (САМОВРЯДНИХ) ПОВНОВАЖЕНЬ.	71
Негара Олена Віталіївна СЕГМЕНТУВАННЯ СТАТУСІВ НЕЗАЛЕЖНИХ ПОСЕРЕДНИКІВ І ЧЛЕНІВ ТРУДОВОГО АРБИТРАЖУ (ДЛЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ).	75
Голоядова Тетяна Олексіївна ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ ЗГІДНО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ.	79
Панфілов Олег Євгенович ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ.	82
Сідор Михайло Іванович ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИНИ В ОПОДАТКУВАННІ В УКРАЇНІ.	85
Гуглей Віталій Вікторович ФІНАНСОВА ДИСЦИПЛІНА У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ.	89
Подольська Анастасія Андріївна ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛОЖЕНЬ FATCA	91

СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ГРАНІ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

Завальнюк Володимир Васильович ДЕРЖАВНА ВЛАДА КРИЗЬ ПРИЗМУ ЮРИДИЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ	94
Мельничук Ольга Степанівна ОБҐРУНТУВАННЯ ДОКТРИНИ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В УМОВАХ ПОСТМОДЕРНУ ТА ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ.	97
Іванченко Ольга Миколаївна ЛЕГІТИМНІСТЬ ПРАВА В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ КОМУНІКАТИВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ	100
Кравченко Сергій Петрович ЮРИДИЧНИЙ ТЕКСТ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ПРОБЛЕМА АВТОРСТВА В КОНТЕКСТІ ОНТОЛОГІЇ ПРАВА	103
Чувакова Ганна Михайлівна ДЕФОРМАЦІЯ ПРАВОВИХ ЦІННОСТЕЙ ТА АНОМІЯ	106
Антошина Ірина Володимирівна ІНФОРМАЦІЙНА ВЛАДА В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.	109
Ковбасюк Степан Валерійович ІНСТИТУТ ОМБУДСМАНА В КОНТЕКСТІ ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ ПРАВОЗАХИСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ	112
Дудник Руслана Миколаївна ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА	115
Kobko-Odarii Viktoriia Serhiivna THEORETICAL AND LEGAL ANALYSIS OF THE LEGAL SYSTEM OF SCOTLAND	117
Іванчук Віра Євстафіївна ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	120
Гаркуша Євгеній Олексійович СПАДКОВІ ЕЛЕМЕНТИ В ЕСТЕТИЦІ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ.	123

Підсекція 1.2.

Актуальні питання фінансового права

***Керівник підсекції:** доцент кафедри адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент Сідор Михайло Іванович*

***Секретар підсекції:** лаборант кафедри адміністративного та фінансового
права Горощенко Вікторія Сергіївна*

Голоядова Тетяна Олексіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ ЗГІДНО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

З метою інтеграції України до Європейського Союзу необхідно привести національне податкове законодавство у відповідність до норм ЄС у галузі оподаткування. Державні органи України, відповідальні за контроль у сфері оподаткування, здійснюють попередження, виявлення, забезпечення виконання та припинення порушень податкового законодавства суб'єктами сплати податків і зборів.

Головним завданням податкового контролю є гарантування законності та фінансової дисципліни в процесі надходження податкових платежів до державних і місцевих бюджетів. Головним органом фінансового контролю в Україні, відповідальним за формування публічних грошових фондів, які забезпечують діяльність держави, є Державна податкова служба України [3].

Однією з найбільш ефективних форм здійснення податкового контролю Державною податковою службою України є перевірки. Податкові перевірки передбачають формування висновку щодо достовірності фінансової звітності. Податковий кодекс України трактує податкову перевірку як одну з форм податкового контролю, проте не визначає її законодавчо як запобіжний примусовий захід. При цьому, завдяки податковим перевіркам контролюючі органи попереджають, виявляють, забезпечують та припиняють порушення податкового законодавства платниками податків.

Українські контролюючі органи узагальнюють дані про обсяги податкових пільг, наданих юридичним особам та фізичним особам – підприємцям, і розраховують втрати бюджетних надходжень, спричинені цими пільгами. Крім того, ці ж органи в контролюють правильність надання та ведення обліку податкових пільг, їх використання за призначенням (за наявності відповідних законодавчих положень) і своєчасне повернення до бюджету сум, не сплачених у зв'язку з пільгою, якщо вона була надана на умовах повернення.

Слід звернути увагу на план дій BEPS, який являє собою значну перебудову поточної системи міжнародного оподаткування. Впровадження плану дій BEPS для України є важливим кроком для забезпечення фінансової стабільності в умовах переходу до вільного обігу капіталів, оптимізації податкового регулювання та встановлення уніфікованих міжнародних стандартів прозорості бізнесу.

Приєднання України 23 липня 2018 року до Багатосторонньої конвенції MLI, яка стосується виконання заходів щодо угод про оподаткування з метою запобігання розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку, стало важливим кроком на шляху до імплементації плану протидії BEPS. Одночасне внесення змін до всіх або деяких чинних угод про уникнення подвійного оподаткування стає можливим для України завдяки Конвенції MLI, що істотно прискорює процес порівняно з проведенням тривалих двосторонніх переговорів з кожною державою окремо.

Під час податкових перевірок як платник, так і контролюючий орган мають законне право відкрито проводити аудіозапис, фото- та відеозйомку і використовувати отримані матеріали як підґрунтя для формування висновків акта перевірки. Крім того, важливо зазначити, що в Україні трапляються численні випадки необґрунтованого відображення податкового боргу посадовими особами контролюючих органів, що може мати негативний вплив на платників податків. Це зумовлено затримками у внесенні інформації про адміністративне чи судове оскарження податкових повідомлень-рішень або несвоєчасним відображенням вже сплачених сум.

Оскарження результатів податкових перевірок – це процедура, за допомогою якої платник податків може оскаржити неправомірні рішення, які були прийняті податковим органом у процесі проведення податкової перевірки. Основна мета цієї процедури – захист прав та інтересів платників податків від можливих помилок, недоліків або неправомірних дій з боку суб'єкта владних повноважень. Виділяють процедуру адміністративного та судового оскарження.

Для того, щоб у платника податків була змога оскаржити результати податкової перевірки, слід, перш за все, визначити, що саме є підставою для оскарження. Переважна більшість справ, пов'язаних з оскарженням результатів податкових перевірок пов'язані з неправильністю нарахування податковими органами податкових повідомлень-рішень, рішень про арешт активів платника, заборону здійснення операцій з заставними активами платника. Якщо платник податків вважає, що порушення, допущені податковим органом під час перевірки, стали причиною неправомірності рішень, ухвалених за її результатами, судова практика Верховного Суду визнає його право посилається на ці порушення [1].

Оскільки акт перевірки є основою для винесення податкового повідомлення-рішення, платник податків протягом 10 робочих днів має право подати до податкового органу свої заперечення та пояснення, що підтверджують відсутність його вини, пом'якшують відповідальність або звільняють від неї. Важливо розуміти, що подання заперечень не є процедурою оскарження, оскільки сам

акт перевірки не породжує для платника податків жодних правових наслідків, будучи за своєю природою лише фіксацією фактичних обставин. Про це вказує і Верховний Суд, наголошуючи, що «акт перевірки, так само, як і відповідь за результатами розгляду заперечень на акт перевірки та інші листи контролюючого органу, направлені на адресу платника податків з приводу оскарження ним акту перевірки, є лише службовими документами контролюючого органу, пов'язаними із збирання податкової інформації, не створюють для платника податків правових наслідків у вигляді зміни (припинення) прав чи встановлення обов'язків, однак, в подальшому можуть враховуватися контролюючим органом при прийнятті актів індивідуальної дії» [2].

Право на оскарження податкових повідомлень-рішень в суді зберігається, якщо платнику податків було відмовлено у задоволенні його вимог після адміністративного оскарження. Проте, якщо платник податків одразу звертається до процедури судового оскарження, то можливість адміністративного оскарження буде втрачена.

Що стосується оскарження результатів податкових перевірок в судовому порядку, то його перевагами є відносна об'єктивність, адже спір розглядається за межами податкового відомства, можливість застосування судом заходів та забезпечення примусового виконання судового рішення. При цьому, в умовах дії воєнного стану, доступ до судової системи зазнає обмежень через введення особливих правил роботи судів, що дуже впливає на процедуру судового оскарження.

Отже, на підставі вищевказаного можна зробити наступні висновки:

1. Міністерство фінансів України наразі активно займається впровадженням найкращого світового досвіду в сфері боротьби з BEPS (розширенням оподаткованої бази та виведенням прибутку), а також постійно працює над покращенням умов угод про уникнення подвійного оподаткування. План дій BEPS є масштабною реформою чинної системи міжнародного оподаткування. Застосування плану BEPS в Україні має сприяти підтримці фінансової стійкості в умовах переходу до вільного руху капіталу, підвищенню ефективності податкового регулювання та запровадженню єдиних міжнародних стандартів прозорості ведення бізнесу.

2. У випадку відмови в задоволенні вимог платника податків після проходження процедури адміністративного оскарження, він зберігає право на оскарження податкових повідомлень-рішень у судовому порядку. Разом з тим, платник може одразу ініціювати судовий розгляд, але при цьому він втратить можливість скористатися правом на адміністративне оскарження.

3. Сьогодні у такі складні часи, податковий контроль у свою чергу забезпечує дотримання податкового законодавства, попереджує ухилення від сплати податків та сприяє економічному розвитку країни. Водночас держава повинна сприяти створенню сприятливих умов для добровільного дотримання вимог податкового законодавства платниками податків та забезпеченню його стабільності в Україні.

Список використаних джерел:

1. Постанова Верховного суду від 24.02.2022 р. № 520/5314/2020. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103562014>.
2. Постанова Верховного суду від 31.05.2021 р. № 520/10718/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/97284038?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01.
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>. (дата звернення: 02.04.2025 р.).

Ключові слова: податковий контроль, контролюючий орган, платники податків, податкова перевірка, реформа системи оподаткування.

Keywords: tax control, regulatory authority, taxpayers, tax audit, tax system reform.

Панфілов Олег Євгенович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ

З кожним роком зростає інтерес до ІТ компаній. Ці компанії стають все більш важливою частиною світової економіки. Вони відіграють ключову роль у створенні нових технологій, робочих місць і ринків. З цим зростає і попит на фінансування стартапів.

ІТ компанії мають доступ до різних методів фінансування, таких як венчурний капітал, краудфандінг, ангельські інвестори, державні гранти, і багато інших. Кожен з цих методів має свої правові аспекти та ризики. Всі методи фінансування стартапів супроводжуються правовими ризиками та особливостями оподаткування, такими як інтелектуальна власність, договори з інвесторами, регулювання фінансового ринку тощо.

Метою дослідження є аналіз методів фінансування та оподаткування ІТ компаній в Україні та Європі. Проведення аналізу правових ризиків і способів захисту інтелектуальної власності ІТ компаній. Розгляд перспективних змін до правового механізму ПДФО, та нових можливостей для ІТ спеціалістів підвищити свою пенсію.

Від сплати ПДФО кошти надходять до місцевих бюджетів. Аналізуючи статті 64 – 69 Бюджетного кодексу України бачимо, як розподіляється податок на дохід фізичних осіб, а це місцеві бюджети. Якщо ми будемо переформатовувати рух грошей або їхньої частини, що надходять за рахунок податків, на якісь інші цілі, то виникнуть питання у територіальних громад. Фактично, це питання не стіль-